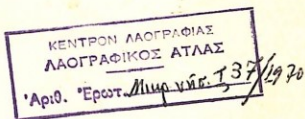

8
37
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΣΚΑΛΑΣ ΣΥΚΑΜΙΝΕΑΣ
ΛΕΣΒΟΥ

Α!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

12-12-69 / 12-2-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Σκάλα Συκαμινέας*
(παλαιότερον ὄνομα : *Σκαμινᾶς*), Ἐπαρχίας *Μηθύνης*
Νομοῦ *Λέσβου*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Γεώργιος*
Εὐάρ. Στόικος.. ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Σκάλα Συκαμινέας - Λέσβου*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον.. *τέσσαρα (4)*.
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Νικόλαος Εὐεργ. Μενυραΐδης*

.....
ἡλικία.. *58*.... γραμματικαὶ γνώσεις.. *Δ' Δημοτικῇ*...

..... τόπος καταγωγῆς *Συκαμινέα*..

β) *Εὐεργείους Κορνητιάδης*.. ἡλικ. *55*.. ἐπὶ

γραφῆς γνώσεις *Ε' Δημοτικῇ*.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *Αἱ περιοχαὶ «Βινιά», «Τρύφεις», «Μπουργουτζή», «Κελεμέτ».. κ.ά.η*.....

Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *Ἐνηλλάσσοντο*.....

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. *Εἰς κτν. Κοινότητα, εἰς Τούρκους καὶ εἰς γένους Ἕλληνας*.

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *Ἐὰν υπάρχουν δυοτεράι κτν. διανεμα. Διαφορετικῇ κτν. διατηρεῖ αἰλώβητον μέχρι τοῦ θανάτου του.*

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *ἀσχολοῦνται εἰς ἀμφοτέρας καὶ εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ κτηνοτροφίᾳ*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰργάζοντο ὁμοχώριοι ἐπὶ ἡμερομίσθιῳ Πωλλάκις ἐργάζοντο καὶ οἰκογενειακῶς*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *εἰς χρήμα*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέρισμα τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραυγιστὴν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *βεβαίως ἐχρησιμοποιοῦντο ἐκ συκαμινίας ἡμερομίσθιον ἐλαφρὰν ἡμερομίσθιον, θηανίας ὡς καὶ εἶδος*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *βεβαίως ὑπὸ ἐγγένων προήρχοντο ἐκ πετωχῶν χωρίων τῆς Λέσθου*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *εἰς Μακεδονίαν*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται *μόνα* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *ἐξεντευόντο ἐποχικῶς ὡς ἐργάται μόνον*

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καυσίν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Ἐλιπεύοντο διὰ ζωϊκῆς κόπρου βοῶν καὶ αἰγοπροβάτων. Δὲν γνωρίζομεν ἔτερον τρόπον λιπαίνεως.

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Πρὸ τοῦ 1935 δὲν ἐχρησιμοποιεῖν λιπάσματα.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Μετὰ τὴν Γερμανοκρατικὴν κατασχίν. Ἐδῶ ὅπως δὲν ἐχρησιμοποιεῖται.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; Δὲν ἐχρησιμοποιεῖται σιδηροῦν ἄροτρα. Δὲν προσφέρεται καὶ ἑλάφις ἡμῶν.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1 ~~ἄροτρον~~ 4 ~~ἄροτρον~~ 7 ~~ἄροτρον~~ 10 ~~ἄροτρον~~
2 5 8
3 ~~ἄροτρον~~ 6 ~~ἄροτρον~~ 9 ~~ἄροτρον~~

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Δὲν ἐχρησιμοποιεῖται.
3) Μηχανὴ θερισμοῦ. Δὲν ἐχρησιμοποιεῖται.

4) Μηχανή δεισίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). "Αγρωστὴς...

5) Μηχανή ἀλωνισμού "Αγρωστὰς.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον "Ο. ἀλέτρας, ὄβης, ἡ το...
εἰδικός. τεχνίτης. χωρικός. "Αλλά. καί. ἕκαστος
γεωργός. σήμερον. δύναται. νὰ ἐπιβικωθῇ
καί. νὰ κατασκευάσῃ. νέον. ἄροτρον.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Ἀλετροχέιρ.....	6. Μηρουχαικ.....	11. Καρφί. ἐξαρτήμας
2. Ἀλετροπόδι.....	7. "Οκ.....	12. Σπαθὴ. μερκαμύς
3. Καθαΐα.....	8. Ζυγός.....	13.
4. "Υ.τι.....	9. Ζευγίδες.....	14.
5. Σπαθὴ.....	10. Λουρί. δειμάς	15.

[¹] Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστέλλετε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἦτο... κυλινδρ. μορφῆς δι' ἄλλας γὰς...
 βιοτοῦ καὶ δι' ἄλλου καὶ εἰς τὴν χωραφίαν.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *εἰς τὴν γῆν κεφαλὴν, μετὰ χυλὴν καὶ βίαν ἐπὶ τῇ*

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; *ἐκ θυλίσου.*

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

*Σκεπάρνι, πριόνι, καρπέδο, ξυλοφῶ, καὶ
 μηχανογὰρες (τριγωνία).....*

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόες, ἵπποι, ἡμίονοι...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *Βεβαίως... δύο...*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Εἶναι... πρὸκειται περὶ βούων καὶ διαφορετικῶς...*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ, (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). *Αἱ ἐπὶ μερὲς οἰκογενεῖαι τοῦ συγν. καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ εἶναι ἄλλοις ὅμοιοι. β) ζεύγεις γ) χαλκῆς ἢ λουρί. ἴσως βελίς. 9. καὶ 7. τοῦ κερατοῦ...*

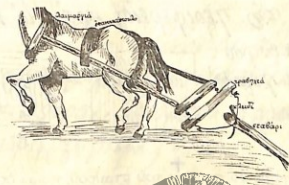
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Ἐκτεταμένον ἐν βελί. 9. τοῦ κερατοῦ καὶ θηριώειον...*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Οὐλος... ῥεχεται... χαλκῆς ἢ λουρί... Εἰς... κινεῖται... καὶ κατασκευάζονται καὶ ἐκ ξύλου. Παρ' ἡμῶν εἶναι ὀρεμάτιον ἢ δούρεον.*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *Δεν γίνεται ποτέ!*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Διὰ τῆς τοποθετήσεως τοῦ συγν. ἐπὶ τοῦ τραπέδιου καὶ ἐξαρτήσεως τοῦ ἄροτρον ἐπ' αὐτόν.*

εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. ¹¹18. ἐν. θερίδι. 44. καὶ. καρπείον.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Εἰς τὸν τόπον πᾶσι...*

οργάνει πάντα το άτομο. Ουδέποτε π. χ. να
κα.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ εὐλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Περιεγραφή λεπτομερῶς
εἰς ἐπὶ... βοδιῶν... 10. ἐπὶ... εὐλινον...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Περιγραφή. *Περιγραφή. Ζευγαριῶς. εἰς. ἐπι. Α. ^{III} βαθμὴν. ἐν. ἐντραδίον.*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
*Με' βχοινί.. το' ο'ροτον.. κα' βυγκρατὺ.. εἰς τὸν
 κερσάνων.. τα' θοιστὰ.. ζῶα.. αὐτὰ.. το' κατὰ τὸν ἑλκαστὶ-
 τήρι).*
 — 7 —

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

το' ὄργωμα γίνεται ὡς δεικνύει τὸ β. σχῆμα (α).
κατωτέρω. ὑπάρχοντες καὶ δύο ἕτεροι τρόποι.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

1^{ος}. Ἐκ τῆς περιφερείας πρὸς τὸ κέντρον. 2^{ος}.

ἢ ἐκ τοῦ κέντρου
πρὸς τὴν περιφε-
ρειαν.

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῇσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαορίδας (δηλ. σπορές, ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοδραδές κ.λ.π.); *Γίνεται καὶ σπορὰ καὶ το' ὄργωμα β. π. μερον... εἰς λαορίδας, οἱ ὅποιοι λέγονται β. ποριές.*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαορίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ; *ἢ μ. ἢ α. βο-
ρριά. αὐτὸ ἀπὸ ἀλλήλων. ἐχωρίζοντο με αὐλακιάν.*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἀροτρον ; *Εἰς τοὺς πεδινὰς πελάγους. ἐν ἀγροῦ, καὶ ὅπου... δὲν ὀργώνονται. (τοὺς πεδινὰς)*
- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῇσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *το' πλαγίως ὀργώ-
νται... εἶναι ὁ βυνητοῦ ἐβ. τοῦτος. ἀροτριά...*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

Οἱ προαναφερθεῖς τρόποι προπορῶν ὀργώματα (ποδορῶν) ἐνδείκνυται δι' ὅλας τὰς σποράς.

Υ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Γίνονται δύο ὀργώματα. Ἐν τῷ πρώτῳ (Σεπτέμβριον) καὶ τῷ ἑξῆς κατὰ τὴν σπορὰν. Ὁ ἄρῳ τοῦ ὀργαζομένου ἀνταρξίεται (φύρισμα).*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαυτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Γίνονται περισσότερα καὶ δύο ὀργώματα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αὐτὰρ ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Τὸ ἄρῳ βίβτον. ἢ ἢ ἔτος.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Διὰ τὸ βίβτον δύο. Διὰ τὴν καλλιέργειαν διὰ τὴν ἀραβοσίτην δύο. Ὁ ἄρῳ καὶ διὰ τὴν ψυχανθὴν.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους *ἢ κ. καὶ πλυνον εὐχρίδων. ἢ χαρτομαζῶν. ψυχταί. καὶ δισάκι.*

ἢ ἄρῳ. ἢ χαρτομαζῶν. χερσὶ. χερσὶ. καὶ σπόρον καὶ σκόν. διασκορπίζονται.

β) Με ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουσία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

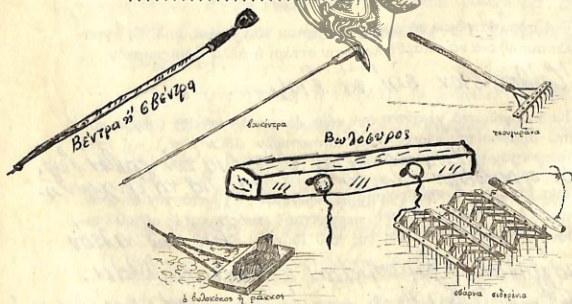
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλιψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Τὸ καθάρματ. ἐν ἄκρ. γίνεται διὰ τῆς βέντρας (βουκέντρας).*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Βεβαίως γίνεται.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Χρησιμοποιεῖται καὶ κεραμὸν π' ἐπὶ τῷ πεδῷ.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

*Οὐδεὶς βοηθεῖ καὶ γεωργὸν κατὰ ἐπὶ ἀροτρίων.
ἐπ' ἀκώματα σημεῖα ποιοῦν ἐκαστοὶ καὶ ἀγρόν ἐρῶσι.
με καμάρει.*

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

*Διὰ τῆς ὀσπρίας προεμῶνται ποτὶ καὶ πο-
τενικὰ. ἵνα ἐξουὶα σπείρουν. ηδραχτὰ. ἔτε-
ρα δὲ σπυριώνται διὰ τῆς χειρὸς.*

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

*Ἀποτρίαντα
ἔθραυμαίνοντο ὅμως καὶ ἀκοικὰ καὶ εὐήθηα,
ἴδιον δὲ καὶ στεγὰ.*

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

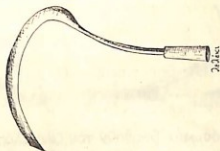
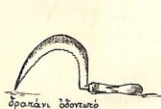
*Πρὸ τοῦ 1920 οὐδεὶς ἐκαστὸς ἐκαθ-
ήρχει γεωμηδα.*

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Ἐργαδεῖαν μο-
νον δια' τοὺς πᾶσι φύλλω θερίζουσιν.
εἶναι το' δρεπάνι. Παροίμια. Οὐ χειρὴν...
"ἔχω. κακὸ' δρεπάνι. τὸ. λέω. κακὸ' χουραφί."

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Δεν ὑπάρ-
χουν παρ' ἡμῶν ἕτερα μέσα θερισμοῦ.
ἢ κόσμα... εἶναι π.χ. εἶναι...
ὅπως εἶναι... εὐκαρινεον καὶ εἶναι...
ἀκαδημαϊκόν

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσμες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) Μὲ δρέπανα.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
λείου ἦτο ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν) ἢ λεπίς
τοῦ δρεπανίου... ἢ το (καὶ εἶναι) ὀμαλὴ...
Δηλαδή... ὅχι ὀδοντωτός, ὅπως το' κλαδευτήρι.
- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; ἢ χει-
ρολαβὴ τοῦ δρεπανίου... εἶναι ξυλινὴ...
Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς λέγεται δρεπάνι...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *ἔα' δρεπάνια· κατασκευάζον· οἱ· βι-
θροσυργοί· (χυφτοί).....*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Πολλοὶ· ἐκρίζουσαν· καὶ· αὐ-
τῶν· φάγον· ἀνα· το'· ὄσπριον· ἢ· το·· κον·τό·κ· ἀλλὰ·
καρηρόν·*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Εἰς· ὕψος·... 10·-· 15· ἐκατοστῶν· ἐάν· το'
ὄσπριον·... εἶχεν· ἀριστερὴν (ἐμπορευματοικὴν) ἀνάμνησιν·*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ἔα· ἐπὶ· τοῦ·
μακά· τοῦ· θερισμοῦ· εἶχον· το·· μακαρίνα·...*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Οἱ· ἴδιοι· οἱ· θερίσται· ἀποθέτουν
ὅ· τι· ὄσπριον· καὶ·... τὰ· δράγματα· (χεριές)....*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Οἱ· χεριές· ἐ· το-
ποθετοῦν· το·· πολλὰ· ἐπὶ· τοῦ· ἐδάφους
μὲ· καὶ· κεφαλὰς· πρὸς· μίαν· κατεύθυνσιν· Πολλὰ·
δράγματα· μὲ· ἐ· τοῦ· ἐάν·... καὶ· (κουβαρά· ἢ
μά· το·).*

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

τῶν δεραιῶν ἐγένετο διὰ τῆς χειρὸς...
ὡς δεραικόν· ἐρηνοποιούσιν· καβακίαν
ἐν ὁχθῶρον· Αἰ· κεφαλαί· τῶν βαχίων·
πῶσαν· πρὸς· μίαν· μόνον· κατεῖνεν·
διὰ· τοῦ· δέβιμον· ἐρηνοποιούσιν· ἐπιδεδόκ-
θη· διὰ· τῆς· μίαν· μόνον· κατὰ· οὐδὲν...
καὶ· ἐνῶς· τοῦ· ἀγροῦ·.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

τὰ δεραια· ἐφάνον· ἐνῶς· τοῦ· ἀγροῦ·
ἐπὶ· 4· π'· 5· ἡμέρας· καὶ· ἀνὰ· πέντε·
τέσσαρα· π'· ἀνὰ· 5· κατὰ· τὴν· μίαν·
φέροντο· ἐν· 6· ἐνῶς·.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ἡ καλλιέργεια
κυν. χειμ. π. δυν. ὀρχιδων. ἀπὸ τοῦ 1930 καὶ
ἐξῆς. Ἡ ἐθέρωσις ἐπὶ μερὶν γίνεται διὰ
τοῦ ἐξωτερ. (ἀντὶ τοῦ τοῦ Μάρτιου.)...*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Ἡ ἐξαγωγή κυν. χειμ. π. δυν.
γίνεται διὰ τῆς χειρὸς καὶ μὲ ἐπὶ
καίτη. ἰδὲ βελ. 14 τοῦ γεωγραφίου...
ἐπὶ διαβάν.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνήθιστο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Βαθικὴ τροφή
κυν. ψών. ἀπὸ κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ
χειμῶνα. Ἐλαχίστοι χειμῶνα. ἐξωτερ. τοῦ
καὶ ψών. κιν. κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ
χόρτα.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Μὲ δρέπανον καὶ πριον. ξηρανθ.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). *Ὁ δριφύς
τοῦ σανοῦ ἐγένετο καὶ Μαῖον. Ἐφρόνισον
ἐπὶ τῆς οὐ τορπὸς καὶ μετὰ ἐπὶ τοῦ χόρτου.*
- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Η Ήρανος του βασιλῆος...
 το εἶνός του ἀγρόν· Ἀνεβρέφοντο δὲς τῆς
 ἡφίρας δια' τῆς μῆς βασιλῆα.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *τα δεματία ἀπὸ περιβρεῖν ἀγρόν μετεφέρω. το εἶς ἕτερον τόπον, ὅπου εἶναι κατεσκευασμένον το' ἀδύτιο*.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά; θεμωνίστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς στωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; *ὁ χωρὸς συγκεντρώσεως θεμάτια ἀδύτιο. ὁ συγκεντρωμένος χωρὸς λέγεται στωράτια*.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τοῦ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; *βελαίως ὑπῆρχε πάντα τε ἀδύτιο. ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ ἐγένετο εἰς τὸ ἀδύτιο καὶ ἐμεταφέρω. καθορός ὁ καρπὸς εἰς τὸν αἶκον*.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου. Εἰς ποίαν θέσιν; *τα' ἀδύτιο ἐκατασκευάσθη μακρὰν τῶν χωρίων, εἰς νύκτα καὶ προβήνεται μόνον*.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*Εἰς 176-
ριββί. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.*

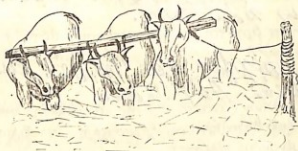
- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;
- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάγραμμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἑτοῦς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνα· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων)

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;
- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

Ἰαπ' ἡμῶν εἶναι γινώσκοντες καὶ ἀδελφοὶ
 καὶ ἀδελφαὶ ὑμῶν.

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλοῦ τοιποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἁλώμιου ἔλλαιος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρούλουρας, δοκανή, βουκανή κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

ὅτι· ἂν δὲ ἴσθῃς· διὰ τῶν ψυχῶν· εἶναι αἰδῶν·
 εὐχρηστικὸν καὶ δεινὸν· χαρπῆς· Δὲν·
 εὐχρηστικὸν οὐδὲν· μηχανικὸν μέδον
 ὁ μὲν· πόνον· καὶ ὅπλῳ καὶ ψυχῶν·

- 20 —

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ο. φθωρι-
οφθός... ἀρχίζειν... ἐπὶ... 10^{ην} π. μ. ὥραν... καί...
ἐ'λθεν... ἐπὶ... 4^{ην}... μ. μ. ὥραν... ἦτο... δια-
κοπὰς... ἐργασίας... καί... π'... ἡμέρας... καὶ...
παιδία, διότι... ἡμετέραν... ἐπὶ... τοῦ... ἀρκα-
τίου...*

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν) *Ἐτέρον ἐν... χρήσει... ἀλωνιστικὸν ἐργα-
λεῖον... εἶναι... τοῦ... κατὰ τὴν... ἀλίστα... ἀλίστα... ἀλίστα...
καὶ... ξύλινον... ἐργαλεῖον... ἀπὸ... ἀλίστα...
ξύλου...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

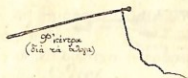
ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; *Διὰ... τοῦ... διχάλου... ο... γεωργὸν ἐρ-
ριπτεν... ἐν... τοῦ... κύκλου, τὸν... ἀλίστα... ἀλίστα...
γραφεν... τοῦ... ἀλίστα... ἐπὶ... ἀλίστα... ἀλίστα...
παρὸν...*
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). *Βουκέν-
τρι... ναί... αὕτη... ἐφερεν... κεντρὶ... καὶ... ἐπὶ...
ραν... ἀλίστα... ἀλίστα... ἀλίστα...*

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...
 βρώματος... ἀπλώματι... ἐνὸς...
 τοῖς ἀπλωμασιν. ἡ μὲν πρὸς τὸν ἀπλωμασιν... ἐνὸς...
 τοῖς ἀπλωμασιν. ἡ μὲν πρὸς τὸν ἀπλωμασιν... ἐνὸς...

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...
 τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...
 τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὸν ζῶα ἢ ὑπὸ τὸν ζῶα (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. ποσπότηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωνιστοὶ), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ εἰς τὸν ἀπλωμασιν

τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...
 τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...
 τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...
 τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...
 τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ τὸν ζῶα καὶ μετὰ τὸν ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπὸ τὸν ζῶα παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυας π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ τὸν ζῶα (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 24 εἰκόνα).

τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...
 τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...
 τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...

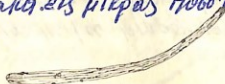
- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ; ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο ; πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...
 τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...
 τοῖς ἀπλωμασιν. ἐνὸς...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.). *Ἐγίνετο... εἰς αὐτὴν οἴκον...
 αὐτὴν. Ἐγίνετο καὶ διὰ τὸν βίτον καὶ διὰ
 τὰ δόνητά δημητριακὰ εἰς μικρὰς ποσότητας.*

κόπανος τροχιδός

ξύλο κινεῖσθαι διὰ τὸ κινεῖσθαι μικρὰν ποσὴν δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; *Ἐπὶ... ταῦ... μελῶν... τῆς οἰκογενείας...
 καὶ... γεωργῶν... Δὲν... ἐξ ἀνδρῶν... ἀλλ...
 ἀπὸ πρόσωπων διὰ τὸν κοπανισμόν...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπάνίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *το κορμὸν-
βρα... ἐγένετο... ἐπὶ τοῦ... ἐδάφους, ἢ... καὶ... ἐπὶ τοῦ
ξύδινου... πρῶτον... Ἐκαθαρίσθη... μικροποδά-
τας... διὰ... σιῶν... τοῦ... γεωργίου...*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *Ὁχι*.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Δεν εἶναι γνωστὴ*

ἐπὶ τοῦ... αὐτοῦ...

β'. Λίχνισμα

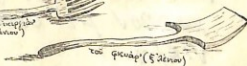
- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ετοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλῷ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με πρῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Οἱ ἀλωνιστοὶ... ἀρχαῖες
ἐδείκνυντο... λαβίνα... Εὐνεωρεῖν... με' τοῦ... δι-
χάδι... με' τοῦ... δικιργιάνι... κατὰ τὴν... δια-
σώζον... ἐκαθαρίσθη... τοῦ... αὐτοῦ... καὶ... ἐρίσθη
αὐτοῦ... λαβίνα...*

τοῦ δικιργιάν (δικιργιάν)

τοῦ δικιργιάν (δικιργιάν)

τοῦ δικιργιάν (δικιργιάν)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ὁ θυρὸς ἐλαφρ-*

νεν. ἐλαφρὰ ἀναποδογυριμένη, ἐκάφης..
Δεν. ἐνῆρχεν. δ' ὀρίει. γὰ. κοροδοζωῶν..
κίππε. δαί. ὅς. δαί. τοῦ. ὅι. λιχνιστὴς. αἰ.
γὰ. βαί. γεν. ὅρι. ζοῦ. θυροῦ. καί. κινουμένη.
ἐπ' αὐτὴν ἐλὶ χνιστὸν.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *καλ' ἀρχαῖν. με. το'*
δέ. χαλδον. Μετα. εἰπ' αὐ. δα. δα. δα. εἰρησμοποιῶν
το. δα. χνιστὸν. καί. ἐν. ἐν. το. ζυ. δα. εἰρησμο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρος, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ὁ ἴδιος. δ. γεωργός. καί. εἰδικός. πρὸς. κού. το.
χερσὶ τῆς. ἐπ' ἀμοιβῇ.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

ἔα. χοροδρά. τεράχιο. καὶ. εὐχαῖας. λέγονται
κα' εὐαδὰ. Ἀποχωρίζονται. εὐκαῖας. ἀπό. το. κ
καρπὸν. με. βελή. καὶ. κατὰ. το. καὶ. κί-
νι. ἐν.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .. *δειν. γυναιξοφρον.*

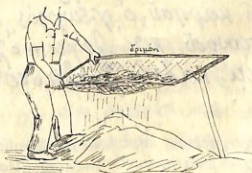
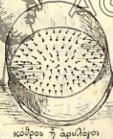
- 6) Ὃφου διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

*Ὁ χωρισμός καὶ καρπῶν ἐγένετο μετ' ὁδου με-
 νι. ἤτοι τοῦτο. ὑπερρέγεδες κόσκινα.*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Ἐκπῶς. τοῦ. ἀριθμονικῶν. ἕτερον. μέσον. ἀποχωρισμοῦ. τοῦ. καρπῶν. δέν. γνωρίζομεν. τοῦ. τοῦ. ἐργαλείου. α. ἐφαρ. δέν. εἶδεν. εἰς. καὶ. ἐπιμεύει.*

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; *Ὁ. σωρὸς. τοῦ. καρπῶν.*

ἐπιμεύεται. μέσον. τοῦ. Μότον. ὁ. ἀντεβραχ. μένος. χιαντῶς. ἐμενεν. καρφωμένος. τοῦ. πῶ. ἐνδεῖς. ἱκανοποιητικῆ. ἐβδείας. Ἀνιδεῖας. ἀν. δέν. ἐπὶ. κελ. ὁ. χιαντῶς. ὁ. καρπῶς. πῶ. ἐπὶ. χιαντῶς. πτω. χη. ἐβδείας.

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Πρὸ. πῶ. ἐπὶ. χιαντῶς. τοῦ. πλουταῖα. βρατος. τοῦ. καρπῶν. ὁ. χιαντῶς. ποιεῖ. τοῦ. ἐπιμεύ. ον. τοῦ. Στωροῦ. καὶ. ἔχει. «ἐφα. Κετέ. τοῦ. Παναχιαί, κα τοῦ. ζόδια. τοῦ. χιαντῶν.»*

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Ο καρπὸς τοῦ πα-*

γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικᾶς εἰκόνας). Ὁ καρπὸς τῆς
 Ἰαλούπερος· ἐδεκαήμερον. "Ηρχετο ἐπὶ τοῖς οὐ...
 δεκαήμερον καὶ ἐδάρτανε τὴν δεκάτην. Μόρον
 δεκαήμερον καὶ ἑνὶ καὶ ὅσον τὴν καρπὸν· ἐπὶ τοῖς
 κίβον (χωρὶς καὶ 12 οὐκ ἔστιν).

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ πάπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γνησιώτικο, $\square \Delta$

δ) τὸ ἀλωναϊκό κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρο τῶν δημοτειακῶν (ὄνομα
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχθυογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) *οὐδὲν... ἐξ ὅρων... βάρος... ἐκατά...*

La'nders.

.....

.....

.....

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λακωνίων (ἄλλοις ἐν ἀγροῖς ἀνέπτυον περὶ τὰς οἰκίας).

κων· (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περιπτώσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς) Ἐν ἀπ. οἰκίᾳ ματ' εἰς ζυγίαν...
κεβώριον. (ἀμάρ.) ἢ ἐν τοῖς 17 ἰσάκ. π' αὐκ-
κιν.

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαίθρον; *Ὁ! ἄχρον... καὶ ἐπὶ δὲ κενὸν
εὐ' εὐν. ἀχρεῶνα, σὺν... ἥλο. πᾶσι δὲ... καὶ
βασιδον.*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερτισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Κατα' τοὺς αἰώνιους... ἐξῆλθον... ὁ γυνὴ
καρτερῶν... ἀσχυρῶν... ἡ ἀνδραγαθία... ἀπο
ἄλλου γυναικὸς... ἀπὸ... ἀποθνήσκον...

- 6) Μήπως όπου γίνεται ή διαλογή του σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἡ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . .

Δὲν εἶχον οὐδὲν ἀπορροφῆν.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Δεῖν πρὸς τὴν φυλάξιν*

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίαις ἡμέραις τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονή Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Παραίτητοι οφθαλμοί... το' εβτερίας της
23^{ης} Ιουνίου και την κάρταν του Μ.
Σαββατιαν.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος; Αἱ πύραι
ἀνάστανται πάντῃ καὶ ἐξέρχονται τὰ λαλόντες
ὦρα καὶ εἰς τὸ δημοτικὸν χωρὶς καὶ ἐν...
τῷ περιβάλλοντι... εὐφροσύνης...

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.). Ἡ πυρά
αὐτὴ κηρύβειν ἀγέχειν· καὶ ἀθεῖν. αὐτὴ δὲ ἡ Σαββάτου

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ... "Πεύκος"

Ἰαί· πυράς· ἀνάπτει· καὶ· παιδιὰ· καὶ· αἱ· κο-
ραιὶναι·

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; Ἰαί· παιδιὰ· καὶ·
οἱ· νέοι· λοπτοῦμενοι· πωθῶντες· καὶ· ἐκὸς· με-
γάλου·

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Διὰ· τῆς· πυράς· αὐτῆς· ἡ Σαββάτου· ἐνδύσκου-
σι· κάρρα· μεταφέροντες· αὐτὴς· χεῖρας· ἀπὸ
μακρῶν· Διὰ· τῆς· πυράς· τῆς· 23^{ης}· τοῦ· τοῦ· δεῖ
ῥητάριος· μεγάλης· ποσότητος· κτλ.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχαῖς, ᾠδαί, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα Διάφοροι· ἐπικλή-
σεις· ἀναφέρονται· τροπικῶς· αἱ· ἀποκη-
νησθῆναι· κρότων· καὶ· θορύβων·

2) Πηδῆματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Ἰαί· πυράς· αὐτῆς· 23^{ης}· τοῦ· τοῦ· μόνον· ὡς· ἐρ-
ηιδαν· (Περιγραφή· ἐν· αὐτῇ· περιγραφῇ·)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Πάτωτε... καίετε... ἐν... ἐπὶ... πυράς... ἐπὶ...
 23³³ Ἰουδαίων... καὶ... τὸν... βυζάντιον... ἐπὶ...
 Πρωτομαγιάς.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) *Βελίαμ... Κολαί...*

*ἐπὶ... πυράς... ἐν... Μ. Σαββάτου... καίετε...
 καὶ... τὸν... Ἰουδαίον...
*

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

*Ἡ... πυράς... ἐν... Μ. Σαββάτου... προετοιμασίαν
 ἀπὸ... ἐπὶ... Μ. Πέτρου... Παρακατανομή... καὶ...
 ἐφ' αὐτῶν... ἐν... καίετε... Ἀναστασίαν... καὶ...
 τῶν... ἡρώων... ὅ... ἱερῶν... ἐκκαύσει... καὶ... Ἀχι-
 στος... Ἀνέστη... καὶ... Ἰούδα... ἐν... πυράς... καὶ...
 πυράς... οὐδαίς... ἐπὶ... ἡμετέρας.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Π ρ ό ς

Τόν κ. Ἐπιθ/τήν
τῶν Δημοτικῶν Σχολείων
Β. Ἐκπ/κῆς Περιφ. Λέσβου

Εἰς Μυτιλήνην

Ἀ ν α φ ο ρ ᾶ

"Ὑποβολή τοῦ ἐρωτηματολογίου τῆς
Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν."

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἐν Σκάλας Συκαμινέας τῇ 18-2-70
Συνημ.2

Λαμβάνω τήν τιμήν, εἰς ἐκτέλεσιν
τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2172/9-12-69 Ὑμετέρας
Δζγῆς, νά ὑποβάλω Ὑμῖν, θεδόντως συμπε-
ρασμένον, τό σχετικόν ἐρωτηματολόγι-
ον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, μετά μετα-
φράσεως σημειώσεων καί νά παρακαλέσω διά
τό αὐτό Ὑμᾶς.-

Εὐπειθέστατος
Ὁ Δ/ντής τοῦ Σχολείου

Α' α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920.

1) Τα γεωργικά κτήματα κλπ.

Εἰς τὸν νοτιοκεντρὸν Σκαίλας Συκαρινέας, ἔνθα ἐπὶ
μειζίαν ὑπηρετῶ, δεῖν ὑπάρχουν θήμερον, οὔτε ὑπῆρξαν
κατὰ τὸ παρελθόν, ἐκτάσεις γῆς, αἱ ὁποῖαι ἐκαλλιεργούν-
το συστηματικῶς διὰ σθημεριακῶν καρπῶν, ἐρηιδῶ σύμ-
πνευα ἢ καλλιεργήσιμος ἐκτασις τυγχάνει κεκαλυμμέ-
νη ὑπὸ ἐλαιοθένων. Ἡ περιοχή οὐνάται, ἀφ' ὧς, καὶ
χαρακτηρισθῇ μᾶλλον ἐλαιόφυτος ἐκ παλαιολάτων
χρόνων. Ἀντιθετῶς, εἰς τὴν ἐξάν τῆς κοινότητος, ὅπου
καὶ τὸ χωρίον Συκαρινέας, γετέτηται τοῦ μεγάλου
μας Λογοτέχνη Ἰωάννη Μυριβήλη, καὶ πρὸς τὸς
τοῦ χωρίου, ἅπαντα τὰ πρᾶγμ' τῶν θόφων καὶ μέχρι
τῆς κορυφῆς Μυριβήλης — ἐκ τῆς κορυφῆς ταύτης
ἐλάβεν τὸ ψευδώνυμον ὁ Λογοτέχνης μας — ἔνθα
εὐρίσκονται αἱ ἀγροικαὶ περιοχαὶ Βνιὰ (βουνιά), Τρύ-
πεις (τρύπες), Μπουρχουεῖς, Κελαμέτ (Κελά-Μεμέτ)
κ.α.η, ἐκαλλιεργούντο παλαιότερον διὰ βίου καὶ
ἄλλων σθημεριακῶν ὑπὸ οἰδομένης τε, δίδει αἱ
ἐκτάσεις αὗται εἰς οὐδένα ἀνῆκον εἰμὴ εἰς τὴν
κοινότητα Συκαρινέας.

Πρὸ τῆς καλλιερχείας ὅμως, τῶν ἐκτάσεων αὐτῶν,
ἐήρεψε καὶ προσηκοῦν παμπολλὰ ἐκβαρνώσεις καὶ
ἐκχερώσεις τῆς γῆς, ὥστε καὶ εἶναι μετέπειτα εὐ-

κολος καὶ ἀνέτος ἢ ἀρσενίωσις ὡς καὶ αἱ ἀκόλου-
θῶσαι ἐν συνεχείᾳ διαδοχικαί ἐργασίαι καὶ ἐν γένει
~~καὶ~~ καλλιέργειας. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀναφέ-
ρομεν καὶ τὴν κατωτέρω ἐδερμικὴν βυρβύθειαν, ἥτις
διατηρεῖται πολλάκις μέχρι σήμερον.

Ἄπαντες ἀνεξαιρέτως οἱ γεωργοὶ ἐφόρουσι τότε
χειρβούδια (τσαρούχια) κατασκευασμένα ἐκ χοιροῦ
ἀκατεργάστου δέρματος ζῶον, ἰδίως ἀγελαῖος ἢ βοῦς,
ἵππου ἢ κριόου. Ταῦτα ἐκατακεύαζον εἰδίκοι ἐν
Μυτιλήνῃ βιοτέχναι, οἵτινες σήμερον ὁλοκληρῶς ἔχουσι
ἐκλείψει. Λοιπὸν τὰ χειρβούδια τοῦ γεωργοῦ ἐχέ-
ριζαν δια λεπτοῦ γυφάτος καὶ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν
τὸν ἡνῶχλουν κατὰ τὴν βάσιν καὶ τὰς ἐργασίας
αὐτοῦ. Τὸ εἰσέρχόμενον εἰς τὰ τσαρούχια γῶμα ἐπ' οὐ-
δενὶ λόγῳ εἰσπρέπτετο καὶ τεταχθῆ εἰς τὸν ἀγρὸν
ἢ ἀλλαχοῦ εἰρῆ μόνον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ εὐθέρου.
Αἰτία διὰ τὰ εἶσθαι τὸ μυρρικέτ (εὐτυχία καὶ καλὴ
ἐξοδία) εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γεωργοῦ καὶ οὐχὶ ἐξω
αὐτοῦ. Τὸ εὐθέρου ὁ γεωργὸς ἔφερεν καὶ κατὰ τὸ
πρόδημά του διὰ τὸν καφενέ.

Διὰ τὰ δεχθῆ πρότερον τὸ ἐνοχλητικὸν τοῦ γάμα-
τος εἰς τὰ τσαρούχια κατὰ τὴν βάσιν βηρυλώνον
καὶ τὸ ἀκόλουθον ἀντίον, τὸ ὅποσον λέγεται καὶ σήμε-
ρον. Ὅταν δέλουν καὶ χαρακτηρίζουν τὸν ἄνθρωπον

πειραχτήρι, δηλαδή τόν πολυ' ενοχλησικόν τύπον,
λένε « μὰς γίνεσθης εὐὰ πιτράδ' ἐτοῦ τριβούλη ».

Σήμερον αἱ προαναφερθεῖσαι ἑκτάβεις ἔγανθαν καί
καλλιέργησαι μετατραπείναι εἰς βοσκοτόπους.

Ὅσον ἀφορᾷ τόν θυνοικιστὸν ἑκάστης δυκαμινέας, ἐνὸς
τῶν ἐλαίωνων, καὶ εἰς ὀλίγον ἀνοικτὰ μέρη, ἐκαλλιέργησαν
παλαιότερον ἐλαχίστα διτηρὰ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς
οἰκογενείας καὶ τῶν ψύων.

Ἀπὸ μικροεκτάβεις αὗται ἐπληθύνοντο κατ' ἔτος, διότι
ἡ θυνή καλλιέργεια ἐβλάπτεν καὶ ἐξηρειώνει τὰ μέ-
γιστα τὰ ἐλασιόδετρά, καὶ ἀρῶα δὲν ἔφερον καρπόν.
Ἡ πρᾶσι τῶν περίξ' ἰσοῦν ἐχρησιμεύουντο καὶ χρη-
σιμοποιοῦνται καὶ σήμερον διὰ τὴν βοσκὴν τῶν μι-
κροποιρνιῶν καὶ εἶναι ταῦτα καλυμμένα δι' ἀγρίαν
θάμναν (ρουράνια) π.χ. διὰ τρένων, βελώνων, κακαβιῶν
κλπ. Εὐστρ. Κορλενζίνης ἐκ δυκαμινέας ἐτῶν 55 Ε' Δημοτ.

- 2) Αἱ ἑκτάβεις αὗται ἀνήκον εἰς Ἀγαῖδες Τούρκους,
εἰς ἐνίους Ἑλλήνας καὶ εἰς τὴν Κοινότητα δυκαμινέας.
Μετὰ τὴν ἀγελενδέρωσιν τῆς γῆσου αἱ ἑκτάβεις τῶν
Τούρκων περιήλθον εἰς τὸ Δημόσιον, αἱ δὲ κοινοικαὶ
ἀνήκουν καὶ σήμερον εἰς τὴν Κοινότητα ἡμῶν.
- 3) Ὁ πατὴρ ἑκάστης οἰκογενείας διατηρεῖ τὴν περιου-
σίαν, ἥτις ἀνήκει εἰς τὰ ἄρρενα τέκνα του.
Δηλαδή εἰάν ὁ πατὴρ δὲν ἔχει θυγατέρα ἢ θυγα-

χέρας δὲν διαμοιράζει τὴν περιουσίαν του, διατηρῶν ταύτην ἀλώθητον μέχρι τοῦ θανάτου του.

Στανίως καὶ τὰ τέκνα (υἱοί) τὴν διατηροῦν ὡς ἀνωτέ-
ρω. Συνήθως ὅμως τὴν διαμοιράζουν ἐξέχουσ' ἀναιδέ-
ως. Βίκοι. Μαυραϊνός, Συκαρινέας, ἡλικ. 58 Δ'. Δημοτ.

β'. 1) Τὸ πλεῖστον τῶν κατοίκων Ἰκαίας Συκαρινέας εἶναι
ἀλλεῖς. Ἐν ἐλαχίστον μέρος τούτων εἶναι γεωργοὶ καὶ
κτηνοτρόφοι. Διὰ τοὺς κατοίκους τῆς κοινότητος Συκα-
ρινέας δὲν κυβαίνει τὸ αὐτό. Οὗτοι εἶναι γεωργοί
-ἐλαιοπαραγωγοί- καὶ κτηνοτρόφοι. Ἡ ἀπόστασις τοῦ
χωρίου ἐκ τῆς Ἰκαίας εἶναι περί τοις 3 χιλίομετρα.

α) Διὰ τῶν ἰδιῶν ἐργασιῶν ἐν παρέργῳ ἀσχολοῦνται
καὶ οἱ ἐν τῇ κοινότητι διαμένοντες κτηνῆται.

γ'. 1) Εἰς τὰ κτήματα τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ τῶν μετρίως
πλουσίων εἰργάζοντο καίτοι οἱ ὁμοχώριοι ἐπὶ ἡμερομι-
θίῳ. Πολλοὶ εἰργάζοντο καὶ οἰκογενειακῶς. Πάντοτε
ὅμως ἐπὶ ἡμερομιθίῳ.

2) Ἀρνητικῶς.

3) Ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐργαζομένων ἐγένετο πάντοτε εὐχρη-
μα, πλὴν ἐλαχίστων περιπτώσεων, καθ' ἃς αἱ ἀήθοροι
ἐλαιομαφώχτραι ἐλάβανον εἰς τὸ τέλος τῆς συγχωριδῆς
μέρος τῶν ἡμερομιθίῳ τῶν εὐεθῶς.

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται, φυσικὰ ἐποχικῶς, ὅπως
προεῖπομεν διὰ τὴν ἐλαιοσυγχωριδῆν, τὸν θεωροῦν, τὸ ἀ-

λάνθησα, τὴν θυχοκομιδὴν τοῦ καπνοῦ κλη. πάντοτε.
εἰς μικράν κλίμακα καὶ συγῆ' δι' ὅλον τὸ ἔτος.

Οἱ ἐργάται οὗτοι καὶ αἱ ἐργάτριαι προήρχοντο ἐκ
Συκαμινέας. Ὡς ἀποσιβὴν ἐλάβανον ἡμερομίσθιον, στα-
τίως δε' καὶ εἰδός.

- 5) Ὑπὸ ἐνίων ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ παραγνηοὶ (δοῦλοι)
καὶ δοῦδες, προερχόμενοι ἀπὸ πτωχότερα χωρία τῆς
Λέσβου. Τὴν εὐχέρειαν ταύτην εἶχον οἱ προύχοντες
μόνον. Ἰωάννης Κορανικόλας, πρόσφυξ ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας
ἐγκαταστάδεις τὸ 1922, ἡλικ. 70, ἀγράμματος.

6) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι ἐψήφουν ἐργασίαν ἐπὶ τοῦτου:
(ἐλαιοθυχοκομιδῇ, θεριμῷ, καπνῷ)

β) Ἐκτὸς ὁρίων κοινοῦς πολλοὶ ἀγροακρύνοντο, ὅταν
δὲν εὕρισκον μεγάλης ἐκτάσεως ἐργασίαν.

δ. 1) Ἡ λιπαρὴς τῶν ἀγρῶν παλαιότερον, ἀλλὰ καὶ σπρε-
ρον, ἐγένετο διὰ φωικῆς κόπρου (βωῶν καὶ αἰγοπροβά-
των.

- 2) Ὑπὸ τοῦ 1935 οὐδεὶς ἐχρησιμοποιεῖ χημικά λιπαρῆμα-
τα. Οἱ γέροντες, γελῶντες ἐνθυμοῦνται, μέχρι σήμερον,
τὰς ἀκαρίτους διαφτημίμεις καὶ προσιταδεῖας τῶν τότε
ἐμπορίων λιπαρμάτων, οἵτινες καὶ οὐδένα χρόνον πού-
σαντο καὶ παρασύρουν τοὺς δυνατακικοὺς τότε καλ-
λιεργητάς πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς τεχνητῆς λιπάνσεως.
Προδανὴ αὐτῇ ἢ το ἢ ἐλλείψις οἰκονομικῆς ἀξερείας.

πίσως πιθανότερον να ἦτο αὐτὰ ἢ περιορισμένη τῆς
ἐποχῆς γνώσις, περί τω εἰσανατακτικῷ τῷ ὄντι,
ἀποτελεσμάτων τῆς τεχνικῆς διηκάνσεως.

Μεταπολερικῶς ἐγένεν εὐρεῖα χρῆσις τῆς τεχνικῆς
διηκάνσεως.

ε'. Ὡς εἰδηρὸν ἄροτρον ἐχρησιμοποιήθη μετὰ τὴν
Γερμανοϊταλικήν κατασχὴν ἐν Λέσβῳ. Ἐνταῦθα οὕτως
οὐδόλως ἐχρησιμοποιήθη.

1) Ὡς εἰδηρὸν ἄροτρον ἐχρησιμοποιήθη μάλιστα εἰς
καὶ πεδίνα. Ἐπίσης εἰς τοὺς χαμηλοὺς καὶ ὑψηλοὺς κόλπους
(βαλεωτόγια). Εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοὺς τὸ ξυλάρωτρον
δὲν δύναται να ἀπολύσῃ ἱκανοποιητικὴν ἐργασίαν.

Εἰς τὰς ὑπετέρας ἐκτάσεις δὲν ἐχρησιμοποιήθη εἰδηρὸν
ἄροτρον, οἷσιν δὲν προσφέρεται ἡ γῆ ἀρκούντως.
Ἡ κατασκευὴ αὐτοῦ ἦτο τυποποιημένη καὶ ἐκατασκευά-
σθη εἰς μηχανουργεῖα.

2) Ψακίρ δὲν ἐχρησιμοποιήθη.

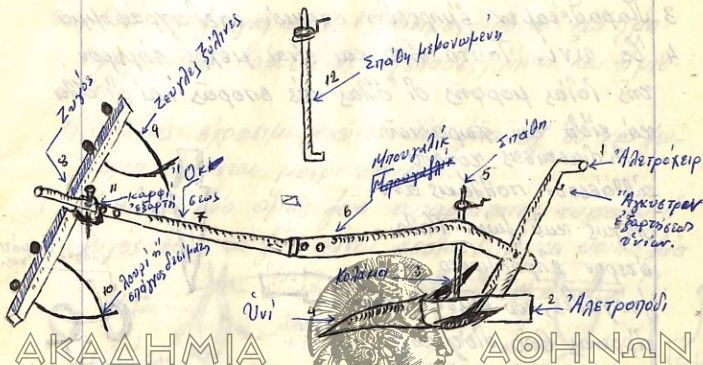
3) Μηχανὴ δερικροῦ δὲν ἐχρησιμοποιήθη.

4) Μηχανὴ δειγμάτων σταχυῶν εἶναι ἀγνώστος.

5) Μηχανὴ ἀλωνιστοῦ ἐπίσης δὲν ἐχρησιμοποιήθη.

στ'. 1) Διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ξυλάρου ἀρότρου εἰργά-
ζομαι εἰδικὸς τεχνίτης. Μετὰ τὴν παροδὸν τοῦ χρόνου
ἐκάστος γεωργός, ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἀροερίωσιν,
ἐκατασκευάζει ὁ ἴδιος τὸ ἄροτρον αὐτοῦ. Ὡς αὐτὸ

γίνεται καὶ σήμερον. Ἰωάννης Καρανικόλας πρόφυξ
ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, ἡλικ. 70, ἀγράμματος.

2 Ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ἀρότρου εἶναι οἷα καὶ τοῦ
σημερινοῦ. Ὡς μόνον νέα προσθήκῃς εἶναι σήμερον ἡ βι-
βιδιὰ ἐπτάθη, ἥτις ἀντεκατέστρεψεν τὴν ζυγίαν τοι-
αύτην. Ἡ βιβιδιὰ ἐπτάθη τυγχάνει μεγαλύτερας ἀντοχῆς
καὶ εὐκόλομεταχειρίστου. Ὡς τὴν χρησιμοποιοῦμενον
ἀρότρον παρ' ἡμῶν εἶναι πανομοιότυπον τοῦ εἰκονι-
ζομένου ἐν βελίδι 3 τοῦ ἐρωτηματολογίου.

Διαφοραὶ μὲν τὰ εἰκονιζόμενα ἐν βελίδι 4 εἶναι ὅτι τὸ
κρήμα μπουχαλὶκ διατερεῖ καθεύς τὴν ἀλετρόχειρα καὶ
βτερουοῦσαι διὰ τῆς βιβιδιᾶς ἐπτάθης, ἥτις διατερεῖ καὶ αὐ-
τὴ τὸν ἀλετρόποδα καθεύς. Τὸ μπουχαλὶκ μετὰ τοῦ
συνεχομένου τοῦ κρήματος ὅκ καὶ μέχρι τοῦ ζυγοῦ

ἐπιτρέψει μίαν μικράν κίνησιν εἰπών-καὶ ὁ δὲ τῇ
ρύθμῳ τοῦ βάθους τῆς αὐλακίας

3 Παραδέχεται ἐμπροσθεν σχετικόν σχεδιαγράφημα

4 ὅ' ὕνι. Τοῦτο ἦτο καὶ εἶναι μέχρι σήμερον
τῆς ἰσθμίας μορφῆς δι' ὅσας καὶ ὑπορᾶς καὶ δι' ὅσας
κα' εἶδη τῶν χαραφινῶν.

Ἀδυνατώντας τοῦτον
ἀλλοθύνουν πολλὰς ἀνα-

λόγους τῶν φωνῶν. Παλαι-

ότερον ἐρησιμαῖοι οἱ

φουγάδες, ποὺ εἶχον

ἀρρενας θύρας, ποὺ καὶ

ἀρρενας καὶ τὸ ὕνι

ἦσαν μεγαλύτερα, κατὰ συνέτη-
εν ἀγέλοισιν περιβοιέστερα καὶ ἀρρενας ἐργασίαν.

5 Ἡ στήλη εἶναι βιοηρεῖ ράβδος, στρογγύλης κοίτης,
μήκους 0,50 μ. Στὸ κάτω μέρος φέρει ἰσοσταθμὴ γω-
γίαν ὡς καὶ κεφαλαῖον (Γ) γόμφου, ἡ ὁποία χωνεύει
ἐντὸς τοῦ ἀλεκτροπόδους ἀπὸ τοῦ κάτω μέρος.

Εἰς τὸ ἄνω μέρος (ἄκρον) φέρει πᾶσα καὶ θύραν
(παξιδιάδι) με' χερουῖλε, διὰ τὴν εἶναι ευκολοχρηστος.

6 Εἰς τὴν ποδὴν παλαιὰ ἀρρενας αὕτη ἦτο ζυγίση.
Σήμερον εἶναι βιοηρεῖ.

7 Ἐργασίαν διὰ τὴν κατασκευὴν ἢ ἐλθικευστὴν τοῦ ἀρ-
ρενος εἶναι τὸ σκεπάρνι, τὸ πριόνι, τὸ σκαρπέλλο, καὶ

ὑνι

ὑνι

χαλκῆς δερμάτι-
νος.

χαλκῆς ζυγίσης

ΑΘΗΝΑΙ

οἱ ζυθοφάδες καὶ δύο μηχανοκρούδες (τρυνταῖο διαφο-
ρετικῶν διαρείτταν, διὰ μικρὰς καὶ μεγάλας ὀπὰς.

8α) Διὰ τοῦ φευγάρια εἰρημοποιοῦντο καὶ χρη-
σιμοποιοῦνται θόες (ὁδὸν ἀγέλαδες), ἰήποι καὶ ἡμί-
οι.

β) Ὑπνόδες εἰρημοποιοῦντο δύο φῶς, εἰς ὅν καὶ φω-
γάρια λέγονται μέχρι σήμερον.

9 Διὰ καὶ δύο ὅπως φῶς ἀγαθαίματος τυχαίνει ὁ
φυγὸς εἶναι καὶ φῶς εἶναι θόος. Διὰ καὶ λοιπὰ φῶς

χρησιμοποιεῖται ἡ λαμπρὰ (χαλκῶς)

10 Αὗται κατασκευάζονται ἐκ κεκολλημένου ἀγγίου ζυθοῦ με-
κεφαλῇ αὐτῶν διὰ τὰ μὴν διαπερῶν τὰς ὀπὰς τοῦ φυγῶ
καὶ μετ' ἐγκοπὰς ἢ ὀπὰς εἰς τὰ κάτω ἄκρα καὶ εἰς
τὰ ὑπερῶ ἐνδὸς ἰσημεῖον ἢ μὴ ἐπὶ τῇ ἀόρατῇ.
Μικ. Μαυραῖδος, Συκερμῆα, ἡλικ. 58 Δ'. Δημοτικῶν.

11 Ὁ κρῖκος λέγεται χαλκῶς. Οὗτος εἶναι ἐκ χον-
δρῶν δέρματος (λαγάρια) ἢ βισβροῦς. Εἰς ἕτερα
χωρία κατασκευάζεται καὶ εἰς ἀγγίον ζυθοῦ.

12 Δέν ἀποκρίνεται μετ' ἐν φῶς παρ' ἡμῖν. Δέν ἀπο-
δίδει ἐργασίαν ἱκονοποιητικῇ τοῦ ἐν φῶς.

Διὰ τὰς φεύγας, παρέλκει ν' ἀναφέρω, ὅτι οἱ

παλαιοί καὶ θεωροῦν καὶ ὁπότερον ἱερὰ ζῦλα.
Δὲν καὶ θεῶν εἰς ἐπὶ πυρὰν. Εἶναι ἁμαρτία διότι
τὸ ζῦλον τοῦτο εἶναι ποτισμένοι με' ἰδρώτα τοῦ
ζῶν. Ἐὰ ζῦλα αὐτὰ πρὸς προηγουμένων τὸ ψυγί.
[Μικ. Μαυραϊνός.]

Τὸ ζεύξιμο τῶν βωῶ γίνεται εἰς ἀκολουθίαν.
Φέρουν παραλλήλως καὶ δύο βωῶ καὶ θέτουν ἐπὶ τῶν
τραχήτων τῶν τῶν ζῶν. Δέτουν καλοήν καλῶδες
τῶν αὐχαιῶν τῶν καὶ ζεύγας καὶ σπένδον τὸ ἄρο-
τρον ἀπὸ τῶν χαλκῶν.

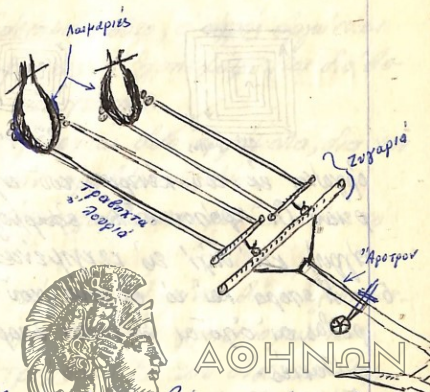
Διὰ τὰ αὐτοὶ ἢ καὶ πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν
τραχήτων τῶν καὶ διαμαρτίας καὶ ἔφαρτον ἀπὸ τῶν
ἐκαστέρων νηστεύοντας αὐτοὺς καὶ κραβητὰ (δοριό),
οἷα τῶν ὁρίων σὺνεται τοῦ ἄροτρον.

5. α) Πάντοτε ὀργάνει ὁ ἀνὴρ. Ἡ γυνὴ οὐδέποτε
προβέβηκε ἐργασίαν εἰς ταύτην τὴν ἐργασίαν.

β) 1 Περιεγράφει εἰς τὸ ἐρώτημα 12 βελ. 6.

2 Τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρεῖν ἄροτρον γίνεται ὡς
ἀκολουθεῖ. Φοροῦν εἰς τοὺς τραχήτους τῶν ἱππῶν καὶ
διαμαρτίας (χαμουῖα). Ἐφαρτῶν σταδρῶν καὶ κραβητῶν
εἰς καὶ αὐτοὺς τῶν χαρουτιῶν, παίρνοντας αὐτοὺς
καὶ λαῖκα (μυῖα) καὶ ρυθμίζον ἐπὶ ζυγαρίαν, ὥστε
τὸ κραβητῶν τῶν βωῶν καὶ μοιράζεσθαι ὅτι ἴσον εἰς ὁ-
φότερα ταῦτα. Ρυθμίζον ἐπὶ καὶ ἐπὶ σιδηρεῖν ρόβαν,

ἡ δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ταῖς τὸν πόδα τῆς
σημαίας τοῦ βελήνου ἀποτρύχει.

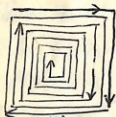
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3 Ἡ ὁδηγὸς τῶν βολῶν γίνεται διὰ τοῦ ἐκ τοῦ πόδα τοῦ βελήνου εἶναι προσδεσμένον ἀνὰ τὴν (ἀκρὸν) ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐκάστην τοῦ βολῆτος καὶ εἰς τὰς βάσεις τῶν κεράτων (ἀμ' καὶ κόρυς). [Εὐτέρ. Κορηνεζίνης.]
Τὸ μένον τοῦ βελήνου ἐστηρίζεται εἰς τὸ ἀκρὸν τοῦ
ἐξαρτήματος τῶν βολῶν. Ἰδὲ βελήνου 7 σχετικῶς εἰκόν.
- 4 Τὰ λοιπὰ βλῶν περιγράφονται ἐκ τῶν σχεδίων τῶν.
Τὸ ὄργανον συντάσσεται ὡς δεικνύει τὸ σχή-
μα α τῆς βελήνου 8. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἕτεροι
δύο τρόποι παρ' ἡμῶν. 1^{ος} Τρόπος: Ὃταν ὁ γεωργὸς
ἐπιθυμῇ καὶ ἀφῇ τὴν λαβὴν πρὸς τὸ κέντρον τοῦ
ἀκροῦ ἀρχίσει καὶ ὀργάνῃ ἐκ τῆς περιφέρειας πρὸς

το κέντρον. 2^{ος} Τρόπος: Όταν ο γεωργός ἐπιθυπῇ
να ψηλώσῃ τὸ κέντρον τοῦ ἀγροῦ, τότε ἀρχίζει νὰ

1^{ος} Τρόπος

2^{ος} Τρόπος

ὀργάνῃ ἐκ τοῦ κέντρον τοῦ ἀγροῦ πρὸς τὴν περιφέρειαν. Οἱ κροκοὶ οὗτοι ἐφαρμόζονται ἐν ἀντιθέτῳ πόνῳ ἀγρῶς καὶ οὐχὶ ἐν κεκμημένῳ.

5 Ἡ αγορά καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ γίνεται ἐν θεωρίᾳ, αἱ ὁποῖαι λέγονται θεωρίαι, καὶ γινέσκονται μετὰ αὐτῶν.

6 Εἰς κοινότητάς ἢ εἰς κτήματα τοῦ ἀγροῦ, εἶδα δεῖ δύναιται νὰ διέλθῃ τὸ ἄροτρον, γίνεται ἢ αγορά διὰ κοινοῦ.

7 Ὁ συνθετέτερος τρόπος ὀργάνσεως εἶναι τὸ πλεονεχὲς ὀργάνειν. Οὗτος χρησιμοποιεῖται δι' ὅσας τὰς συνορίαις. Μ. Μαυράκης, γινῶν Συκαμνέας, πηκ. 58, Δ' Δημοτικῶν.

γ) 1 Διὰ τὴν αγοράν καὶ δημοτικῶν γίνονται δύο ὄργανα. Δυνατὸν νὰ γίνον καὶ περισσώτερα. Αἱ ἐργασίαι ἀρχίζου μετὰ τῆς πρωτοβροχίας. τὸ πρῶτον ὄργανον λέγεται ἐκτάρνις ἢ ὁπῶκα.

2 Διὰ τὸ φυτεύειν καὶ κτηνικῶν γίνονται περισσώ-

περισσότερα ὄργωματα.

3. Ύψιστον ὁ ἀγρός δεόν να' ἀφῇ ἀέλατος ἐπὶ ἐν ἔτος. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ὁ ἀγρός ὀργώνεται καὶ εὐρίσκει φηλαρχες ἢ χρησιμοποιοῦται διὰ βοσκὴν τῶν ζώων καὶ γεωργῶν.

4. Διὰ τὸν εἶτον γίνονται δύο ὄργωματα, διὰ τὴν κριθὴν δύο, διὰ τὸν ἀραβοσίτον δύο.

Επίσης τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται καὶ δι' ὅλην τὴν ψυχρὰν.

5. Τὸ δίσάκι κατὰ τὴν ἐπαύριον εἶναι διὰν ἐξυτηρικώτατον ἐξάρτημα. Πολλὰς χρησιμοποιοῦται καὶ τὸ καγὰρι (τρούβας). Ἐκ τῶν δισάκων διαβαίνει ὁ γεωργὸς τὸν ἑσπέρου καὶ τὸν διακυρτῶντα πεταχτὰ ἐπὶ τοῦ ὀργωμένου ἀγροῦ.

6) Ὁ γεωργὸς καθαρίζει τὸ ἄροτρον με' ἐπὶ βέντραν ἢ βέντραν. Αὕτη εἶναι ζυγίτη ράβδος (τέμπλα) μακρὴ 2 μέτρων. Εἰς τὸ ἐν ἄκρον φέρει καρφάκι διὰ τὸ κεντρίσθαι καὶ βουῖν καὶ ἐκ τῶν ἐξέρον ἄκρου διδύκων πτυαράν, δι' ἣν ἐπιτάσσεται, διὰ τὸν καθαρισμὸν τοῦ ἀρότρου. Ἰδε σελῆς ὁρίσσει.

2) Ἀναλόγως τοῦ χωροφίσι γίνεται καὶ ἰσοπέδωσις βωλοθύρου (βωλοκοπή). Τὸ ἐργαλεῖον τοῦτο λέγεται βωλοθύρος. Ἰδε ὁρίσσει.

3. Ἐργαλεῖον τὸ ὁποῖον χρησιμοποιοῦται διὰ τὰ μέρη

εἰς καὶ ὅσοις δὲ ὀργάνονται εἶναι ὁ καρπὸς
καὶ ἡ κωήνη.

ἰδιόκλη' χιγμήες

ταράρι
τρούβος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝ

- α) Διὰ τὸ ἐκείφρον του ἄγρου ἢ τὸ ἐκεί-
φιμα χρησιμοποιοῦν ποδὺ τὸν καρπὸν ἢ τὴν κωήνην.
- β) Οὐδεὶς βονδεῖ τὸν φυτοδαΐτην. Εἰς μέρη ὅπως εἶναι-
μαθα ἰσοθεωλόντων τὸν ἄγρον ἐργάζεται με' καρμάδες.
- γ) Διὰ τὴν ἐμπορὴν ὁσπρίων καθαίρουνται μεῖζον καὶ
ποτιστικά. Ἡ ἐμπορὰ καὶ ὁσπρίων γίνεται ἀπὸ πελαρχῶν.
Μόνον οἱ φασόδες φυτεύονται με' τὸ κωήνην ἢ
με' τὸ φυτωτήρι (καδίκι) καὶ εἰς τὸν καθαίρουμε-
νον πάντα τὸν ἄγρον.
- δ) Ὅσα εἰ γένηται καὶ χωράφια καθαίρουντο διὰ φωσφο-
φός. Προτιμῶντο ὅπως καὶ ἀντικαὶ καὶ ὠνάδια, ἰδίως καὶ
καὶ βιγνὰ.

9) Πρὸ τοῦ 1930 οὐδὲς ἐκαλλιέργει γεώματα ἐν γαῖᾳ.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α) Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Τὸ μόνον ἐργαλεῖον θερισμοῦ εἶναι καὶ ἥδη τὸ δρεπάνι. Τοῦτο εἶναι καρπυρὸν ἡμιβελήτοσος λεπίδι με' ζυγίην χειρολαβήν.

Δρεπάνι

2) Τὸ δρεπάνον ἐπὶ τῶν

ἐκκλησιῶν ἐχρησιμοποιεῖτο

καὶ διὰ τὸν θερισμόν τῶν χορῶν, καὶ ὅποια ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ τροφῆς τῶν ζώων. (εὐρυπύλοιοι, θύκας κτλ)

3) Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανίου ἦτο σῆμα τοῦ μαχαίριου Ἀπιδῆ δὲν ἔφερεν ὀδόντας, σῆμα τοῦ κλαδευτήρι.

4) Ἡ χειρολαβὴ τοῦ ἦτο ζυγίη. Ἐπρεπε γὰρ εἶναι εὐκλόχρηστος καὶ γὰρ μὴ ροβιάζη κατὰ χεῖρα. Τὴν ἐπερνοῦσε ἕκαστος θεριστής. Ὁ βιοηροὺς ἐκμετοὺς ἐλέγχετο δρεπάνον.

5) Τὸ δρεπάνι κατεκονίσαν ο' βιοηροὺς (γυφτοί)

6) Ὅτε τὸ σπαρτὸν ἦτο ποδὺ κοπὸν, ἀλλὰ καρπυρὸν, ἐκόπτετο καὶ διὰ μόνων τῶν χειρῶν. Ἡ μεταφορὰ ὅμως ἐγένετο διὰ παρίων. Τὰ ρεθύδια, ἡ ρύθη,

πάντοτε δια' τῆς χειρὸς ἐδερίζοντο (ξερίζοντο)
β. Θεριβμός Δημητριακῶν.

1) Με' το' δρεπάνι ἡ καλαμιά' ἐκοίπτετο ἀπὸ τοῦ ἐδά-
φους εἰς ὕψος 10-15 ἐκατ. ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, ἀν' το'
βιερτόν εἶχεν ἱκανοποιητικόν ὕψος.

2) Ὡς ὑπολείμματα τοῦ θεριβοῦ ἐθήγοντο μπαδάκια.

3) Οἱ ἴδιοι οἱ θεριβταὶ κα' ἐναπεθεῶν ὅπως ἐν τῶν
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἰς μικρὰ ὄργανα (χειριές-χειριές)

4) Ταῦτα ἐτοποδεύοντο πολλὰ μαζὶ κάροντας ἀγκάθες,
αἱ ὁποῖαι ἐθήγοντο νεατέδες (μάτρες-δεμάτια).

Αἱ κεφαλαὶ τοῦτων ἐτοποδεύοντο πάντοτε πρὸς μίαν
κατεύθυνσιν καὶ οὐχὶ σταυρωτά. ΑΘΗΝΩΝ

5) Πολλὰ μαζὶ χειρόβοται (δράκονες) ἔκαμν ἐπὶ δεμάτι.
γ. Οἱ θεριβταί.

1) Θεριβταὶ ἀνέκαθεν ἦσαν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

Παρ' ἡμῶν βώβεται μέχρι σήμερον τὸ κατωτέρω
ευρωπαιχόν, το' ὅσοτον δεικνύει κόπον κατὰ τὴν
ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ θεριβοῦ. τὸ παραδεύει.

Βόδι ἀν' δέν ἀλῶνιφε,
γυναῖκα ἀν' δέ' γέννα,
ἄνδρας ἀν' δέν ἐθήριφε,
ποτέ' του δέ' θα' γέννα.

(Εὐστράτιος Κορδενιῆς, Συκαμινέα, ἡλικ 55 Ε' Δημοτ.)

2) Οἱ θεριβταὶ ἦσαν καὶ τοῖκοι ἐν γούραιοι. Δέν ἤρχοντο

ποτέ ἀπό' ἄλλας παρατηρήσεις χωρίζω.

2) Ἡ ἀριστερή καὶ δεξιὴ καὶ δεξιόχειρ καὶ ἀριστερή καὶ ἀριστεροὶ ἀπό' ἀνατολῆς μέχρι δύσεως τοῦ ἡλίου. Δὲν παρείχετο φαγητόν.

3) Ἡ ἱσταίκα ἐφέρον εἰς τὴν ἀριστερὰν μὲν χεῖρα μίαν καλῶσαν (χερούλη). Ἐφόρουν καὶ τὸ βαλθάρ (βαλθάρ), τὴν μουληνιὰ βράϊα.

4) Βελανίως καὶ σήμερον δίδεται προδοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν ἐνάρξεως τοῦ θεριατοῦ. Τότε δὲν ἔρχον ἡμέραν ἕρπιν ἢ ἐλάνω.

5) Παρὰ τὰς προηγουμένας μας, δὲν πυνήθημεν πᾶς γραμμὰς οὔτε ἐν αἶχον διὰ τὸν δεινόν. "Ὅπως ἐπαρτήσαμεν ἀπὸ τὴν «δὲρο καὶ τραχυνὶ εἶναι ἀνυρβίβατα».

6) Δὲν χωρίζομεν τὴν καὶ εἰς τὸν τόπον μας. δ' τὸ δέριον (δεραΐσιασμα) καὶ σταχύαν.

1) τὸ δεραΐσιασμα καὶ σταχύαν ἐγένετο συγχρόνως με' τὸν θεριατόν καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον καὶ θεριατόν.

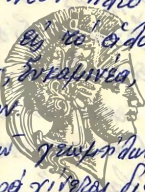
2) τὸ δέριον ἐγένετο διὰ τὴν χεῖρος. Πολλὰς εἰς ἐκ τῶν θεριατῶν ἐδίδεν συνεχῶς. ὡς δεμαζικόν ἐχρησιμοποιοῦν καθαρίαν ἀπόχλωρον ἀπὸ τὸ ἴδιον καὶ ἐπαρτόν. Ἐλαφρὰς δύο δέμας χόρτου εἰς τὰς χεῖρας καὶ ἀπὸ τὰς κεφαλὰς τὰς εἴδεον

καταναλώνει ειδικόν κόμλον. Ἐξέπλησαν τοί βότρυ-
χον αὐτοῖν ἐκ ἐλαφῶν ἐλπί των εὐδαφῶν (μῆκος δε-
ματικῶ περιήν 11/2 ὀργιά) καί ἐλ' αὐτῶ ἐξοποδίζ,
πολλῶς ἐπαχνας. Ὅταν συνειληφῶτο ἡ ἀγρία ἐλπί-
λων κα' δύο ἄκρα καί δια' τῶ δέξιν γένει κα'
ἐνέβη δένοντάς κα συνειληφ'.

- 3) Τα δένοντα ἔμμενον εὐ λη' ἰδίαν θέβιν ἐλπί τε-
ταρες 2' πέντε ἡμέρας ἀνά τέτταρα-τέτταρα ἡ'
ἀνά 2' 2' - 2' 2'. Ταῦτα ἦδον πᾶσιν ἐτοιμα δια' φέρω-
βιν καί μεταφορεῖν εἰς τὸ ἄλυσιν.

(Μικρόταυ Μαυραῖνος, ὑπερμενέα, ἡ' 58 Δ' Δημοτ.)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΕΤΕΤΕΡΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 1) Ἡ καθλιέργεια τῶ γεωργῶν ἤρχισεν ἀπὸ το'
1930 καί ἐξῆ. Ἡ ἐπορά γίνεται δις τῶ ἔτος: Αὐγούστου-Μάρτι.
2) Ἡ ἐξοργία τῶ γεωργῶν γίνεται με' ὅταν τῶ πᾶ
ἡδε βελίδια 14 τῶ παρόντος.

6α. Ὑπομνήδ' βανοῦ.

- 1) Παλαιότερον ἐκνηπιδέτω εἰς ἐδαχίστην ἔκτασιν.
Δια' τῆ καθλιέργειαν τῶ βανοῦ ἐκρησίζοντο δύο ὀργῶ-
ματα. Ἐπειτα ἐκόπτετο χλωρόν καί ἐτετῆνανεν εἰς τὸ
χωράφι, δι' ἀλλεπαλλήλῃαν περιβρῶν.
2) Ὁ βανὸς ἐθερίφτω με' ὀρέπανον καί ὅτε ἦτο
ἀκόρη πρασινοκίτρινος. Κατὰ λῆθος ἐποχή εἶναι κα'
μετὰ Μαΐου. Ἐπρεπεν οἱ ἄνθρωποι τῶ πρὸς περιεργόν

χόρου να εὐρίσκονται εἰς τὰ περικάρπια (καύσες).
Εἰς τὸ βηρεῖον τοῦτο ἔρχεται ἡ δρεπλικότης τοῦ
διὰ τὰ οὐκ οὐκὰ φωτὰ τοῦ γωρηγῶ.

- 3) Ἡ ἔκτασις τοῦ βατοῦ ἐγένετο εἰς τὸ αἶμα.
Ἐπρεπε ὅρα να γυρίσῃ δις τῆς ἡμέρας διὰ τὴν
ἀποκρίτη ὑπογράφειν χρωτὰ καὶ διὰ τὰ μὴ μου-
χλιδέη.

Γ'. ΑΛΕΝΙΣΜΟΣ

- α' 1) Τα' δερμάτια ἀπὸ τὸν θεριοδέντα αἶμα μετεφέρο-
ντο εἰς ἄλλον τόπον, ὅρα καὶ διὰ τὴν ἡμέραν. Ἡ
μεταφορὰ ἐγένετο με' φωτὰ ἢ καὶ με' τὸν αἶμα.

2) Ἡ κοποδέντα βακτηριώδης καὶ δερματὶς ἔχεται ἀλῶνι.
Ὁ βαρος ὅρα καὶ δερματὶς ἔχεται δημωτῶ.

Ἡ κοποδέντα καὶ δερματὶς γίνεται με' πὰς κεφαλὰς
τοῦ καρπῶ πρὸς τὸ κῆρον. Ἐπὶ καὶ δημωτῶ ἐξο-
μοδεῖων καὶ φόβητρα (εὐκαίτρα).

Ὡς ἔχεται τῆς δημωτίας ἥλο προῦλδος

- 3) Πάινωτε ὁ καθαρισμός τοῦ καρπῶ ἐγένετο εἰς τὸ
ἀλῶνι καὶ οὐχὶ εἰς ἕτερον τόπον.
- 4) Τα' ἀλῶντα ἐκατασκευάσθη μακρά τοῦ χαρῶν καὶ
εἰς ἀνοικτούς καὶ εὐάερους τόπους. Ἐπροσέκριναν τοῖς
ὅρα ἥσαν προδῆνέροι (εἰς τὰ μελτέρια).
- 5) Τὶς περιβώτερες φορές τὸ ἀλῶνι ἥλο ἰσοκρη-
βία ἐνός, ἀλῶν καὶ ἀλῶνι ὁμοχώριοι ἡλῶνισον
καὶ δημητριακά των. Προτεροζήτῃ εἶχεν πᾶν

ο ιδιοκτήτης. Οι Δοιοί εξυπηρετούν με την
ευράν ένα εκατος.

6) Ο Αθωνικός Αρχιερ. κόν Μούθον και έζησαν περι
κα μέσο Αθωνίου. Οι χωρικοί κόν Μούθον κόν ονο-
μάσαν "Αθωνιστήν".

7) Το Αθωνικό ήσαν χωματάδων. Δεν κό έχανωσαν

8) Πρό κή χρήσεως κόν Αθωνίου έγινε καθαρικός
αύλω. Εάν κό καθαρώμεν αύλω ήλο καθαρό(μηδικο)
κό επόσμεν και κό έχανωσαν δια' να' επεριοποιη-
ποδη ή επιφάνεια' λω, δια' να' μή σπώνη η γή.

9) Η προετοιμασία του Αθωνίου έγινε μίαν κ' δύο
ήμερας πρό κή ενάρξεως των Αθωνικών

10) Παρ' ημίν δεν είναι γνωστόν κό Αθώνι με' Αθω-
νόεσιν.

11) Το Αθωνικό δια' κόν φωών ήλο ποδύ' ελκωσαν.

α) Ο κρόπος αύλς Δεχεται, καθαρός. Δεν έχρησιμο-
ποιήλο ουδέν μηχανικόν μέσο ή' μή μόνον οι
όνυχες των φωών. Επ' του προκειμένου έχρη-
σιμοποιούν γρήγορα φωά (ήτοι, ήμίοροι, όνοι).

Απ' του ενόθου κα' φωά εκράει ο Αθωνίαν
γωργός. Κατά διαστήματα αντέεγραψεν κόν φοράν
των φωών, ώστε κό εύρισκόμενον εγ' ήν περιφέρεια
να' έρχεται εγ' κό κέντρον των Αθωνίων και' κανόνα-
διν, δια' να' μή φαδίζεσαι κό άκρίων φωών.

β) Δια' των θωών (αργά φωά) ουδέποτε Αθωνίον ως

αὐωτέρω. Διὰ τὰ βόδια ἐκρημιτοποιῶσιν τὸ ντου-
γένη (δοουκάνα). Τὰ βόδια ἐξένοντο διὰ τοῦ φυγῶ
καὶ ἐκ τοῦ φυγῶ ἐξήρτων τὸ ντουγένη, περιφερό-
μενα κυκλικῶς. Ἡ λοιπὰ φωὰ ἐδέοντο ἀπὸ τοῦ
λακούς ὃ δὲ γεωργὸς ἐκράτει τὸ πρὸς τὸ ἐξέρχον

πρῶτον φωὸν

- γ) Εἰς τὸν κόπον μας χρησιμοποιοῦται τὸ ἀνάερν
μηχάνημα, τὸ ὁποῖον λέγεται ντουγένη ἢ ἀρκανέ.
Οἱ γεωργοὶ μὲ μετὰ τὴν ἐκδοκὴν ἡδυνήσαν θάους
τοὺς καρποὺς τῶν. Τὸ θῆραν ἀποσχεῖται ἐκ τοῦ
παραθῆσαν ἀγρίων θανιδίων. πλάτους 35 ἐκατ. ἐκά-
στη, ἐλαφρῶς κυρτούμενα πρὸς τὰ ἄνω, εἰς τὸ ἐκ-
πρόδιον μέρος. Ἡ καὶ αὐτὴ ἐξηφανίσα φέρει ἐξοφ-
νημένας ἀποσχίδας ἐκτροῦ διδοῦ (τσακρακόπεδες).
Τὸ μήκος τῶν εἶναι 1,80-2 μέτρα. Πάχος βαρίδος
5-6 ἐκατοστά. Ὡς ἀνάερν ἐχῆρα.

- δ) Ὁ ἀλαιοκόμος ἤρχιζεν περὶ τὴν 10^{ην} π.μ. ὡρα

καὶ ἔληγεν αὐτὴ 4^η μ.μ. Ἐπὶ τοῦ εὐκαταίου ἔ-
ησεν ὁ γεωργὸς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ αἰω-
νισμοῦ.

12) Ἄλλα ἐργασία διὰ τοῦ αἰωνισμοῦ εἶναι καὶ

13) καθαλὴ ἢ διχαλί. Με' αὐτὴν διχαλὴ ἐκτετεν ὁ γεωργὸς
ἐπὶ τοῦ κῦκλου, τὸν ὁποῖον
διέγραψεν καὶ αἰωνισει-
κὸν μηχανισμὸν καὶ ἀπο-
πῶν ἀνάγκης καὶ αὐτὴ κα-
θαλὴν.

14) Διὰ τὸν ἐκφοθηκὸν
καὶ τοῦ ῥιζοῦ ἐκτετεν
βουκεντῶ κοντύτην καὶ

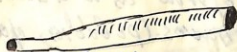

χρησιμοποιοῦμένη κατὰ τὸ ὄργωμα. Εἰς τὸ ἐν
ἄκρον φέρει κεκρί εἰς δὲ τὸ ἕτερον ἄκρον εἶναι
διχαλὸς καὶ φέρει πανακί, ὡς ἀν ἀπόχη καὶ ἀγέται
κομποβακκούδα (χέστρα). Με' αὐτὴν συλλέγεται ἡ
κόπρος καὶ τοῦ ῥιζοῦ κατὰ τὸ αἰωνισμὸν καὶ ἐκινάθ-
εται ἐπὶ τοῦ αἰωνισμοῦ.

15) Ἡ ἐργασία (αἰωνισμὸς) ἐπὶ τὸν ὁποῖον
αἰωνὶ ἐλέγχο καὶ κίβητ' ἐπὶ γιανθίμ. Διὰ τὸν
τοῦ ῥιζοῦ ἀνάγκης καὶ αἰωνισμοῦ μέχρις οὗ
βραβεύει ἡμετέριος. Με' ἄλλα ἴσα γεωργώτερα
μέχρι περὶ γιανθίμια.

16) Ὁ ὁποῖος τοῦ αἰωνισμοῦ καὶ ἐλέγχο ἀνάγκης

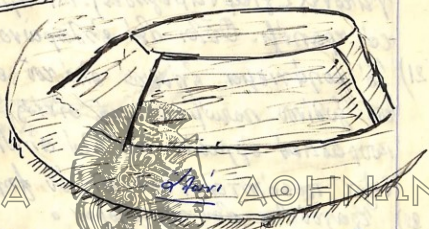
Τούτων εἶδος καὶ ὅπως ἀντιπροσέστη, ἐκείνη
17) Κατὰ τὸν ἀθωνισμὸν ἐπιταγῇ καὶ ἐργάζεσθαι οἱ ὅμοιοι

Κόπανοι

Συρὲς ἀθωνισμὸς καρπῶν
λαμπά

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἀθήναι

ΑΘΗΝΑΙ

ὁ γεωργός. Ὑπάρχον καὶ ἀφροῦ καὶ ὅμοιοι ἦσαν
καὶ ἡμιόνοι, οἱ ὅμοιοι ἀθωνισμὸν ἀνάγκας ἐτέρων
ἀφροῦ καὶ ὅμοιοι ἐμφανίσεως. Ἡ ἐπιδεικνύμενη ἐν
ἀφροῦ ἢ ἐπιδεικνύμενη δι' ἀφροῦ καὶ ἄλλων διὰ
ἀφροῦ καὶ ἡμιόνοι καὶ ὅμοιοι. Οὐδὲ ἐπιδεικνύμενη καὶ ὅμοιοι
γεωργός.

18) Εἰς περιπτώσεις ἀνάγκης, τότε ἐκρηγνύμενοι
τὸν κόπανον (κοπανίδα) διὰ μικρὰς ποσότητας
καρπῶν πρὸς παρασκευὴν ἀφροῦ διὰ τῆς ἀνάγκης
τῆς οἰκογενείας.

19) Κόπανος ἢ κοπανίδα λέγεται. Εἶχεν μήκος 4 μέτρον.
ἦτο ἀφροῦ καὶ ὅμοιοι ἐπιδεικνύμενη.

20) Το κοράνιομα ἐγένετο ἐν τῇ αὐτῇ τῇ οἰκίᾳ
ἐπὶ κουρεσῶν ἢ ἐνὶς βάκω, ἔκοπανον μόνον ἐξ-
ευας καὶ οὐχὶ καθαρὸν. Ἐπίστη ὅταν ἡ ποδὸς
ἦτο ἐλαχίστη καὶ δὲν ἐγένετο ἐν τῷ ἀδυνά γη-
γλήμι, ἐδούλευεν ὁ κόπανος. (ρεθόδια, φακὴ, ρόλη)
Ὁ τὸ κοπάνιομα ἐδίδον χεῖρα ληπείας καὶ οἱ
γείκονες (χιαρνευμεῖδες). Δι' αἰμοιβὴν τοὺς ἔκαμαν
τὸ κρατῆρι. Οὗτοι δὲν ἐπαρῶντο.

21) Το κοράνιομα ἐγένετο ἐπὶ τῷ ἐδάφει ἢ καὶ ἐπὶ
τῷ ξυλίνῳ πατωρῶ τῇ οἰκίᾳ. Ὁ κορανιὸς ἦτο
κουρεσικὴ ἐργασία καὶ δὲν ἐπιδίδον. Σίτον ἐκοπά-
νιον ποδὸς ἦτον δι' ἐν φημῶν.

22) Τραγούδια δὲν γινώσκον.

23) Ἀλωριετική μηχανὴ δὲν ἐχρησιμοποιεῖται.

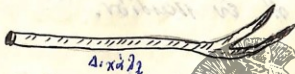
Ἀγνωστος ἐν πάρας.

β. Λιχνισμα

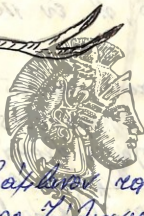
1. Οἱ ἀλωριεδέντες καὶ ἔτοιμοι διὰ λιχνισμοῦ
εὐάχως λέγονται καὶ αὐτοὶ δάφνα. Ἐννομενόντο
μέ το' δίχαθε καὶ μέ το' λιχνιστῆρι. Καρδὸν ἐκκυ-
πίστω το' ἀδυνά διὰ τὰ ^{ἐπὶ} καθαρὸν το' ἐπὶ τῶν ὁ-
γῶν δὲν ἔηπτεν το' ἄχυρον καὶ ἡ κόρῃς αὐτοῦ.
Ὁ τὸν βαρὸν ἐδίδον το' στήρι ἀντεγραμμένῃ
ἐκάψας. Παρ' ἡμῶν δὲν διατηρεῖται ἔδιδον τοποθετή-
τως ἀμειψόμενον ἐπὶ τῇ δάφνᾳ. Οἱ λιχνιστῆς ἀνέ-
βαινον ἐπὶ τῷ βαρῷ καὶ κινούμενοι παδιόροφι-

καὶ εὐχνομένην.

2) τὸ ἀνέλεμα τοῦ ἀγύρου ἐγένετο κατ' ἀρχὴν μὲν τοῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

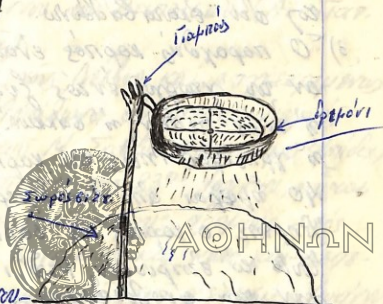
δίσκον. Κατόπιν ἐξελθόντες καὶ λιχνιστήρια καὶ
πέδος καὶ ξυλόφτυαρο. τὸ λιχνιστήρι ἐδύετο γραπὸς
τὸ ξυλόφτυαρο ἐχρησιμοποιεῖτο ἐπὶ πέδος πᾶσι καὶ
ἐκλύετο κατὰ τὸν.

3) τὸ λιχνιστήρι καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος, ἢ μὲν ἄνθρωπος ὁ
ὅτις ὁ γεωργός. τὸ δὲ γεωργὸς δὲν ἐγνώριζεν τῇ
τέχνῃ τοῦ λιχνιστήριος. τὸ δὲ σκοπεῖν ἐπὶ τὴν προκα-
τείναν περιττωσὶν ὅτις ἡ ἀδελφὴ τῇ καρδιᾷ τῆς τοῦ
ἀέρος. Σὺν προκειμένην περιττωσὶν ἐήρτε καὶ ἀδελ-
φῇ καὶ ἡ δέξις καὶ ἀφῆκε. Ἐπὶ τῇ οὕτως ἀδελφῇ
ἀγρόται, οἱ οὗτοι ἐγνώριζον ἄριστα τῇ τέχνῃ τῇ
λιχνιστῇ καὶ ἐπορεύοντες τοῦ προεδεδειγμένου ἐπὶ τῇ

ἡμερομηνίῳ.

- 4) Ἐὰν χονδρά τεμάχια τοῦ ἀχύρου, καὶ ὁμοίᾳ δὲν παρενύθοντο ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ἀλλ' ἐήκταν ἐπὶ τοῦ καθαροῦ καρποῦ ἐγένοντο κόκκοι. Ἐάν αὐτοὶ ᾤσων ποτὶ καὶ ἐξαναστήντων. Ὁ χαρισμός τοῦτων ἐκ τοῦ καρποῦ ἐγένετο μὲν μίαν σκότην καὶ κατὰ τοὺς κοσκινιστὰς τοῦ καρποῦ ἐκ τῶν ὀσίων. Τὸν καθαρισμὸν ἔλαβον ἢ ἡ σύμψη τοῦ γεωργοῦ, ἢ ἡ δουλείη, ἢ ἐν παιδίῳ.
- 5) Δεῖ γαρτρεῖν.
- 6) Ὁ χαρισμός τοῦ καρποῦ ἐγένετο μὲν καὶ ὁμοίᾳ. Ἡ δὲ τοῦτο ὑπερέχοντες κοσκινιστὰς πλεονέκταν μὲν θουρίδες (λαγάρεις) ὁμοίᾳς διὰ ἀποσπῆ. Ἐρρίπτετο μὲν ὁμοίᾳς ὁ ἀκαθάρτος καρπὸς καὶ ἐκοσκινίσθη. Ἡ θουρίς τοῦτον ἐγένετο ἐπὶ τοῦ ἀντιπροσέταμμένου γραμμοῦ. Ἡ σκότη μὲν τὸν ἀνέμον ἐπαραινέτω.
- 7) Ἐπὶ τοῦ καθαροῦ σωροῦ μένει ὁμοίᾳς ὁ γραμμοῦς ἐκ τῶν ὀσίων πλεονείας ἐβόδειας. Ὅταν ὁμοίᾳς ὁ γραμμοῦς δὲν ἴσταιται μοῦτος τοῦ προέκειται περὶ πλεονείας ἐβόδειας.
- 8) Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ εὐνοβαρμάρου τοῦ καρποῦ, ὁ γεωργὸς κάνει καὶ σταυροῦ τοῦ καὶ λέγει « ἔλα κατέ Παταγιάμ ». Σάν πείραγμα οἱ γέροντες θένε βουὴ νεωτέρους « φουκῶντ »

καὶ μάχλα σας καὶ φουσκώνουν καὶ καὶ πω-
θαί. >>

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

(φουσκώνετε καὶ μάχλα-

θαί σας καὶ φουσκώνουν καὶ καὶ πωθαί.)

γ) Ἐάν ὁ καρπὸς ᾧμι μιτάρκος (βυντροφικός-τιμάρκος)
ἐμποράγει με' αὐτὸ κινδ' (ἢ πωλὸ) ἢ κινδ' ἐγγέγο
καὶ θήνιτε. Παλαιότερον ἡ παραγωγή τοῦ γεωργοῦ
ἐδρακίζετο παρὸν τοῦ δεκαλιστοῦ (δικατεῖα)
ἢ δεκάσιμα ἐγγέγο κυριεῖ οὐβούρ.
ἢ δεκάσιμα ἐγγέγο καὶ ἐξ' ἐπὶ ἐδαμοσυνοριδῇ.
Σήμερα βάζεται εἰς αὐτὸ ὑπάρχον ἐξαυδα
ἐδαμοσυνοριδῇ καὶ οὐβούρ ἀμπαρ (ἀμπαρ δε-
καλιστοῦ). (Εὐστράτιος Κορδενιῆς ἐκ Συκαρινῆς
ἡλικ. 55, Ε' Δημοτικῷ).
1. Ἐνα κινδ' = 12 οκάτες.

Μοναίς μετρήσας ἦτο, ὡς προείησεν, τὸ κιθόν.
Τούτο γὰρ εἶναι 12 οὐκάδας. Τὸ κιθὸν ἦτο τὸ
 $1/2$ ἐνὸς γκαφτενικέ. Ὁδοκτρός δ' εὐενεὺς ἦτο
περικλυκόντος 2 κιθῶν, ἦτοι 24 οὐκάδας.

2) Ἄτερα βάρη εἰς τὸ ἀδῶνι παμί καὶ δεκατέσσα-
τον δεινὴ ἐκαταβάδοντο.

3) Ὁ παραχρῆς καρπὸς ἐναποδυναύει ἐκ τῆς οὐκί-
αν καὶ γεωργῶν ἐντὸς ζυγίου κινῶν (ἀμφορι),
ἢ ἐντὸς πύδων ἢ βάρκων. Ἐδίμον: Δεινὴ εὐοτρέφει
ἢ χρησιμότητις καὶ καρπὸς εἰς δεινὴ παρήχυντο
40 ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναδυναύσεως.

Ἐπειδὴ δ' ὁ καρπὸς καὶ βαρύνει καὶ οὐκί-
αυτοῦ τὸ εὐοτρέφει μετ' ἐξουσίας διὰ τὸ εὐοτρέ-
φειν τὴν ἀποδοτικὴν χρονίαν πάντως ἐν
ἐξουσίαν.

4) Τὸ ἀχρὸν ἐξορδευεῖτο εἰς τὸν ἀχρῶνα, ὅθεν
ἦτο πᾶσι καὶ βρώδων.

5) Διὰ τὴν διαδοχὴν καὶ σπορὴν ἐξήχρην οὐ γεω-
ργὸς καὶς καλντέρους σπᾶν καὶ καὶ ἐξορδευεῖ.
Ἐκ τοῦ ἀχρῶντος αὐτοῦ εἶδος ἐόπερτε καὶ ἀδῶν
χρονίαν. Τούτου ἐρῶν ἐβελίωνεν καὶ σπορὸν
καὶ. Πολλὰς οὖν οἱ γεωργοὶ ἀντιθέσαντες μεταξὺ
καὶ ποικίλης καρπῶν πρὸς βελίωνειν καὶ
εἶδους.

6) Δεινὴ ἔχοντο σὺδριαν πᾶσι καὶ βρώδων.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ.

α. 1) Ἐν ἐκάστῃ Συκαρινέας, ἀλλὰ καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν νῆαυρον τῆς νήσου μας, ἔχουσι ἔδικοι οἱ κάτοικοι, καὶ ἰδίως αἱ γυναῖκες νεὶ ἀναίπτουν πυρὰς καὶ ἑσπέρας τῆς 23^{ης} Ἰουνίου, παραμονὴ τοῦ γεννεῖου Ἰωάννου καὶ Βασιλεῶν. (Αἱ-Τιαν-νίου τοῦ Κηδωνῆ).

Εἰς ἕτερα χωρία τῆς Νέσου, καὶ συγκεκριμένως εἰς Μόριαν καὶ Ἀφάλωνα, ἀναίπτουσι πυρὰ καὶ καὶ ἑσπέρας καὶ Μ. Σαββάτων. (κάψιμο ἰσίδας) Ὅσον ἀφορᾷ καὶ πρὸς τῆς 23^{ης} Ἰουνίου, αὗται ἀναίπτονται εἰς τοὺς ἀρραβῶνους ὁρμούς εἰπὸς τοῦ χαριῶν, εἰ καὶ ἀποτοκίας καὶ κατὰ τὰς ἐσπερινὰς ὥρας τῆς παραμονῆς τοῦ γεννεῖου Ἰωάννου καὶ Βασιλεῶν.

Διὰ τὰς πυρὰς καὶ Μ. Σαββάτων γνωρίζομεν, ὅτι αὗται ἀναίπτονται ἐν τῷ περιλόθῳ τῆς ἐκκλησίας τοῦ χαριῶν καὶ περὶ ὥραν 12^{ην} νυκτερινὴν παρουσία ἀγάντων καὶ ἐκκλησιαστικῶν καὶ κατ' αὐτὴν συνηθὴν λαβεῖν χάριτα π' Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. (Ἀποτασία Ε. Σωϊκού καὶ γένος Βασ. Ἀβερμαντοῦ ἐκ Μόριας Νέου, π.δ.κ. 70 ἔτος ἀγγραμματος)

2) Ἡ πυρὰ τοῦ Κηδωνίου λέγεται καὶ κάψιμα. Ἡ τῆς Ἀναστάσεως πυρὰ λέγεται πεῦκας. (ἀπόψε θα' κάψιν (ψαῦ πεῦκα)

Β. 1) Τὴν πυρὰν τοῦ πενκά ἀγαήτων κα' παιδῶν
ἐνῶ καὶ πυρὰν τοῦ κηλῶντος ἀγαήτων καὶ κα'
παιδῶν, ἀδελφὰ καὶ καραΐδας.

2) Τα' ζῦδα καὶ οἱ κράδοι συνάδηνται ὑπὸ τῶν
παιδῶν. Δεῖ κα' κρείττον. Τα' μεταφέρων ἐκ
ἐκείνου ἀγρῶν.

3) Κυρίως καὶ φωτὶ καὶ κάρραι καὶ ἑκείνου ἀγρῶν
τοὺς μεράδες (ἀγρῶν). Ἐννοῦνται οἱ κα' συν-
δράμουν καὶ μεγαλύντοισι.

Γ. 1) Ὡς συνήθειαι κατὰ τὴν πυρὰν τοῦ Μ. Σαββά-
του παρέμειναν ἡ δὲ λειτουργία πάντως φέρεται
κράδαν καὶ ἰδίως ἀποδοχῶν καὶ μικρῶν καὶ
μεγάλων. Αἱ καὶ οὐδὲν ἀπὸ τῶν κα' δια-
κρίσεων καὶ ἐξ ἀγρῶν κατασκευασμένων καὶ
ἐκείνου ἀγρῶν (Ὑπερπύρρον = Ἑβραῖο), καὶ οὐδὲν
θεῶν ἐπὶ παλαιῶν ἐκ πενκά (ἐξ οὗ καὶ
πενκάς) ἥτοι 6-7 μέτρων. Τα' ὑψος καὶ
κράδαν καὶ ζῦδαν φέρει καὶ ἡμίονοι καὶ ὑψος
καὶ παλαιῶν.

2) Κατὰ τὴν πυρὰν ὅπως καὶ 28^{ος} Ἰουνίου, ἥτοι εἶναι
μικρὰ, ἀγρῶντες μικροὶ καὶ μεγάλοι καὶ ἀποδοχῶν
ἀφ' ὧν καὶ τὴν ὑπερπύρρον. Ἐννοῦνται ἀγαήτων
πολλοὶ πυρᾶι ἐν ἀγρῶ. Καὶ αὐτὰ ὑπερπύρροντα
κατὰ καὶ πηδῆται κρατῶν βαρὺ πύρρον καὶ
πολλοὶ μετ' αὐτῶν κρατῶντας καὶ μετ' ἀφ' ὧν

φας καὶ χιῶρας μονολογοῦντες εἰς αὐτὴν γλῶσσαν
τοῦ νηπιῶντος μας « ἔα π' βαρεῖ γε πέτρα, νά
βαρῇ κ' πατέραμ' γε κιβέ' ». (Ὅπως βαρεῖ
ἡ πέτρα νά βαρῇ καὶ τοῦ πατέρα μου τὴ
παραδοξάκκυν' α.) Ἐπὶ εὐήχησιν αὐτὴν ἐπαινε-
δύσαντον πολλὰς φορές.

3) Πλείστε καίοντι εἰς αὐτὴν πυραὶ κατὰ 23^{ην} Ιου-
νίου καὶ τοῦ στέφανον κατὰ Ἰερωνόμου.

4) Ὁμολογήσας κατὰ αὐτὴν πυραὶ κατὰ Μ. Σαββᾶτον
καίοντι καὶ τὸ ὁμοίωμα καὶ τοῦδε (ἀκούει Οὐβρη-
γιό'). Τοῦ ἑορταίου αὐτοῦ εἶναι ἡ μεγαλυντέρα α'.
πρόδωκεν ὅταν. Τοῦ ὁμοιώματος γίνεται ἀπὸ ἑξέ-
ρον καὶ παλαιὰ ἐνδοξα. Ὅπως σκρίβως καὶ
φύσιν (οὐκ αἰχρῶ) εἰς αὐτὴν φύσιν.

Ἐντός τοῦ αἵματος ἐκρυπτον κροτίδας καὶ διαφο-
ρους ἐκρηκτικὰς ὑλὰς, πρὸς παραγωγήν κρότου
καὶ ἀνάδωξιν τοῦ ὁμοιώματος.

Ἡ πυρὰ ἡνιόχετο κατ' αὐτὴν ὡς ο' ἱερὴς.
ἐφαπτο καὶ « Χριστὸς Ἰησοῦς κ. λ. η.

Τὸ δὲ καὶ πῶς καὶ παραδοξοῦν εἰς ὅσον
καὶ οἱ κροτῶν καὶ ἡ πυρὰ ἐβόησεν.

Τέλος.

[Γεώργιος Ε. Στοῖκος, διδάσκαλος. Ἡ συνδρομή
αὐτῇ ἐγένετο ἀπὸ κατὰ 12^{ην} Δεκεμβρίου 1969 μέχρι
κατὰ 12^{ην} Φεβρουαρίου 1970.

Εἰς τὴν ἐνδοξὴν ἐβουλεύσαντο οἱ αὐτοὶ καὶ ἡ ἀπο-
φασίς ἦν οἱ κατωδί:

- 1) Ἰωάννης Καρποκόπουλος ἐκ Μαρωνιδῶν.
Ἐγκαταστάς ἐν Ἐκδόσιν Ἐκαφινῶν τὸ ἔτος 1922.
Εἶναι ἡλικίας 40 ἔτη καὶ ἀγρόφυτος.
- 2) Νικόλαος Ε. Μανράμπος ἐκ Ἐκαφινῶν Νέων.
ἡλικία 58 ἔτη. Δ' Ἀποστολικῶν Διακόνων
ἐκ Ἐκδόσιν Ἐκαφινῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930.
- 3) Εὐσέβιος Σ. Κορδενίτης ἐκ Ἐκαφινῶν Νέων.
ἡλικία 55 ἔτη. Γραμματικὴ γνώσις Ε' Ἀποστο-
λικῶν Διακόνων ἐκ Ἐκδόσιν Ἐκαφινῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους
1935.
- 3) Ἀναστασία Ε. Σωτήριος τὸ γένος Βασιλείου Ἀ-
βραμῶν ἐκ Μορίας Νέων. ἡλικία 40
ἔτη ἀγρόφυτος. Διακόνος ἐν Ἐκδόσιν Ἐκα-
φινῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1966.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ